

ASGARİ ÜCRET ZAMLARINA YÖNELİK SOSYAL MEDYA TEPKİLERİNİN VERİ MADENCİLİĞİ YÖNTEMİYLE İNCELENMESİ

Engincan YILDIZ¹, Naim GÖKTAŞ²

Öz

Ücret politikalarındaki en önemli sosyal politika araçlarından biri olan asgari ücret mekanizması, çalışanların temel insani ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlayacak ücreti ifade eder. Türkiye’de asgari ücret çoğu ülkenin aksine genel ücret hâline gelmiştir. Bu çalışmada ise yaygın ücret niteliği olan ve bu nedenle daha fazla anlam kazanan asgari ücret uygulaması mercek altına alınmıştır. Çalışmanın temel araştırma konusu ise toplumun asgari ücret zamlarına yönelik memnuniyet düzeyidir. 2023 yılının ikinci yarısı ve 2024 yılının tamamı için uygulanmış asgari ücret zamları ile 2025 yılı için belirlenmiş asgari ücret tutarıyla ilgili Youtube haberlerine gelen yorumlar çalışmada incelenmiştir. Söz konusu yorumlar veri madenciliği yöntemi ile analiz edilmiş ve iki ayrı analizle iki farklı uygulamaya dair karşılaştırma yapılmıştır. Analiz kapsamında hesaplamalı sosyal bilimler yaklaşımı araştırmada tercih edilmiştir. Araştırma sonucunda, Youtube kullanıcılarının çoğunluğunun asgari ücret zamlarından memnun olmadığı ve hoşnutsuzluklarını sosyal sorunlar üzerinden ifade ettikleri açığa çıkartılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Asgari Ücret, Asgari Ücret Zamları, Veri Madenciliği, Hesaplamalı Sosyal Bilimler Yaklaşımı, Youtube Haber Yorumları

JEL Kodları: J31, J81, J83

EXAMINING SOCIAL MEDIA REACTIONS TOWARD MINIMUM WAGE INCREASES USING THE DATA MINING METHOD

Abstract

The minimum wage mechanism refers to the wage that will ensure that the basic human needs of employees are met. The minimum wage in Türkiye has become the general wage, unlike in most countries. In this study, the minimum wage practice is examined. The main research subject of the study is society's level of satisfaction with minimum wage increases. Comments on YouTube news regarding the minimum wage increases were examined. The comments were analyzed with the data mining method, and a comparison of two different practices was made with two separate analyses. Within the scope of the analysis, the computational social sciences approach was applied in the research. As a result of the research, it was revealed that the majority of Youtube users were dissatisfied with the minimum wage increases and expressed their discontent through social problems.

Keywords: Minimum Wage, Minimum Wage Increases, Data Mining, Computational Social Sciences Approach, Youtube News Comments

JEL Codes: J31, J81, J83

¹ Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, enyildiz@gelisim.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0003-2549-3473>

² Arş. Gör. Dr., İstanbul Gelişim Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, ngoktas@gelisim.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-5378-3147>

GİRİŞ

Çalışanların insana yakışır yaşam standartlarına erişmesini sağlayacak ücret elde etmesi temel bir insan hakkıdır. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin 23. maddesinde bu hak şu ifadelerle güvence altına alınmıştır: “Çalışan herkesin, kendisi ve ailesi için insan onuruna yaraşır bir yaşam sağlayacak düzeyde, adil ve elverişli ücretlendirilmeye hakkı vardır; bu, gerekirse, başka toplumsal korunma yollarıyla desteklenmelidir.” Uluslararası Çalışma Örgütü’nün Anayasasının başlangıç bölümünde, evrensel ve kalıcı barışın sağlanmasının vazgeçilmez şartı olan sosyal adalet için “yeterli yaşam koşullarını sağlayacak bir ücretin güvence altına alınması” ulaşılması gereken hedeflerden biri olarak ilan edilmiştir. Avrupa Birliği’nin 2022/2041 sayılı “yeterli asgari ücret” yönergesine göre (md. 5/1) birlik üyesi ülkelerde asgari ücretin; düzgün yaşam standartlarını sağlama, sosyal uyumu teşvik etme, çalışan yoksulluğunu ve cinsiyet eşitsizliğini azaltma hedefleriyle belirlenmesi gerekliliğinin altı çizilmiştir. Bu yönergeyle; Avrupa ülkelerinde ortak hayat standartlarını sağlamaya olanak verecek, ulusal çapta yeterli seviyede asgari ücretin düzenlenmesi amaçlanmıştır (Balcı ve Sapancalı, 2024, s. 1062). Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 55. maddesinde ise çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli ücret elde etmeleri için devletin gerekli tedbirleri alacağı vurgulanmıştır.

Sosyal hak olan adil ücret elde etmeyi sağlama amacıyla devletlerin ücret politikalarındaki en önemli müdahale aracı asgari ücret uygulaması olmuştur. Talas (1983, s. 54) asgari ücreti, “bir yandan işçiye sosyal bakımdan uygun asgari bir yaşam düzeyi sağlamaya elverişli olan, öte yandan da işverenleri daha düşük ücret ödemekten alıkoyma zorunlu niteliği olan bir ücret” olarak tanımlamıştır. 4857 sayılı İş Kanununun 39. maddesine dayanarak çıkartılan Asgari Ücret Yönetmeliğinde ise asgari ücret tanımı şu şekilde açıklanmıştır: “İşçilere normal bir çalışma günü karşılığı ödenen ve işçinin gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım ve kültür gibi zorunlu ihtiyaçlarını günün fiyatları üzerinden asgari düzeyde karşılamaya yetecek ücreti ifade eder.”

Bu çalışmada, çalışanlar ve toplum için önemli bir işlevi olan asgari ücret uygulaması mercek altına alınmıştır. Çalışmanın temel amacı toplumun asgari ücret zamlarına yönelik memnuniyet düzeyini tespit etmektir. Türkiye’de asgari ücret, 2023 Temmuz ve Aralık ayları arasında net 11.402 TL ve 2024 yılında net 17.002 TL olarak uygulanmıştır. Bu iki asgari ücret miktarına yönelik tepkiler çalışmada birlikte incelenmiştir. Ayrıca 2025 yılı için net 22.104 TL asgari ücret tutarı belirlenmiştir. Bu tutara yönelik tepkiler ayrı bir şekilde değerlendirilmiştir. Türkiye’de 2022 ve 2023 yıllarında önceki senelerden farklı olarak asgari ücret yılda 2 defa belirlenmiştir. Bu durumun yüksek enflasyon ve seçimlerle ilişkisi bulunmaktadır. Kahveci ve Pelek (2021), 1975-2019 yılları arasındaki reel asgari ücret artışlarında seçim dönemlerinin anlamlı bir etkisinin olduğunu tespit etmiştir. Benzer bir bulguyu Güler (2023) de çalışmasında saptamış ve

2002-2022 yılları arasında asgari ücretteki reel artış oranının genel artış oranından yüksek olduğu yılların seçim dönemleri olduğunu ifade etmiştir. Bu yüzden, 2023'ün ikinci yarıyılı ile 2023'ün sonunda 2024 yılı için düzenlenmiş asgari ücret tutarları belirlenirken, 2023 Mayıs ayında yapılan genel seçimlerin ve seçim dönemindeki vaatlerin etkisi bulunmaktadır. 2024 yılından sonra ise ücret politikalarında kısmi değişikliğe gidilmiş ve reel ücretleri daha fazla baskılayacak ekonomi politikaları izlenmiştir (Akçay, 2024). Bu nedenle 2024'te asgari ücret yıllık olarak düzenlenmiş ve 2025 yılı tutarına 2024'te gerçekleşmiş enflasyondan bile daha aşağı oranda zam yapılmıştır. Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) hesapladığı 2024 yılındaki 12 aylık enflasyon yüzde 44,32 iken, asgari ücrete gerçekleştirilen zam oranı yalnızca yüzde 30'dur. Dolayısıyla, 2025 yılı için öngörölmüş asgari ücret uygulaması, önceki iki zam döneminden nispeten farklılaşmaktadır.

İki ayrı incelemede asgari ücret zamları ile ilgili Youtube haberlerine gelen yorumlar kullanılmış ve farklı asgari ücret uygulamalarına dair karşılaştırma yapılmıştır. Söz konusu yorumlar veri madenciliği yöntemi ile analiz edilmiş ve bu analiz kapsamında hesaplamalı sosyal bilimler yaklaşımı araştırmada uygulanmıştır. Ek olarak yorumlarda öne çıkan sosyal sorunlarla ilgili mevcut istatistiklerden faydalanılmıştır. Araştırma bölümünden önce ise Türkiye'deki asgari ücret gerçekliği incelenmiş ve dijitalleşmeyle birlikte bireylerin ve toplumların duygu ve düşüncelerini aktarmasında etkisi sürekli artan sosyal medya araçları açıklanmıştır. Çalışmada; çalışanların en alt düzeyde insani ihtiyaçlarını karşılamaya yetmesi gereken asgari ücret tutarının, bu işlevini yerine getirip getiremediği sorusuna yanıt aranmıştır. İktisat, çalışma ekonomisi, hukuk ve maliye gibi farklı disiplinler içerisinde asgari ücretle ilgili pek çok çalışma gerçekleşmesine rağmen asgari ücret zamlarına yönelik toplumdaki tepkiler yeterince araştırma konusu yapılmamıştır. Bu çalışma ise literatürdeki bu boşluğun doldurulmasına katkı sağlamayı hedeflemektedir. Ayrıca bu incelemede sosyal bilimlerde son yıllarda daha fazla uygulanmaya başlanan hesaplamalı sosyal bilimler yaklaşımının kullanılması çalışmanın özgün değerini artırmaktadır.

TÜRKİYE'DE ASGARİ ÜCRET GERÇEKLİĞİ

Asgari ücretle çalışma, bir ülkede çalışılabilecek en alt düzeydeki ücret tutarı olduğu için çoğu ülkede çalışanların sadece küçük bir bölümünü ilgilendirir. Örneğin, Avrupa Birliği ülkelerinde asgari ücret düzeyinde çalışanların oranı yalnızca yüzde 4 civarındadır (Eurofound, 2022, s. 6). Türkiye'de ise asgari ücretle çalışma Avrupa ülkelerindeki gibi istisna uygulamalardan değildir. Türkiye'de asgari ücretin yüzde 10 komşuluğunda (asgari ücretin yüzde 10 aşağısı ve yukarısı dahil) çalışanların oranı yüzde 38,4 iken yüzde 20 komşuluğunda çalışanların oranı yüzde 54,8'dir. Özel sektörde ise bu durum daha fazla kötüleşmektedir. Özel sektörde asgari ücretin yüzde 10 komşuluğunda çalışanların oranı yüzde 48,4 iken yüzde 20

komşuluğunda çalışanların oranı yüzde 70,4'tür (DİSK-AR, 2023a, s. 31, 41). Bu verileri destekleyen Merkez Bankasının Enflasyon Raporundaki istatistiklere göre ise Türkiye’de tarım dışı sektörlerdeki asgari ücret ve altı ücret alanların oranı yüzde 43,1’dir. Asgari ücret ve altında ücretlerle çalışanların oranının yüzde 50’den fazla olduğu sektörler ise inşaat, imalat sanayi, tekstil, giyim, deri, mobilya imalatı, gıda, toptan ve perakende ticaret, konaklama ve yiyecek hizmeti sektörleridir (Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası, 2023, s. 51). Bu verilerden de net bir şekilde anlaşılacağı üzere Türkiye’de asgari ücret yaygın ücret hâline gelmiştir.

Kayıtlı ekonomide asgari ücret ortalama ücret hâline gelirken, kayıt dışı ekonomide ise çalışanların önemli bölümü asgari ücrete dahi erişememektedir. 2023 yılında kayıt dışı sektörlerde çalışan işçilerin yüzde 41,3’ü asgari ücretten daha az ücret seviyesinde çalışmak zorunda kalmıştır. Kayıt dışı çalışanların yüzde 81,5’i ise asgari ücret ya da altında ücret elde etmiştir (DİSK-AR, 2024, s. 49). Türkiye’de kayıt dışı ekonominin büyüklüğü³ de düşünüldüğünde azımsanmayacak sayıda işçinin en az düzeyde bile ücret güvencesine ulaşamadığı bu istatistiklerden anlaşılmıştır.

Türkiye’de asgari ücretle ilintili başka bir olgu ise son yıllarda asgari ücretin nominal değerinin diğer maaş ve ücretlere göre oransal olarak daha fazla artmasıdır. Bu nedenle, asgari ücretin yaygınlığının da etkisiyle birlikte ücretler asgari ücrete doğru baskılanmakta, bir diğer deyişle yakınsamaktadır (Göktaş, 2023, s. 218; Kibritçioğlu, 2024). Çelik’in (2022, s. 299) “asgari ücret tuzağı” olarak tanımladığı bu süreç, ücret düzeylerini en alt düzeyde “eşitlemektedir”. Sefil-Tansever ve Yılmaz (2024, s. 157) ise bu olguyu Türkiye’nin “asgari ücret toplumu” hâline gelmesi olarak tarif etmektedir. TÜİK’in gelir dağılımı istatistikleri de bu gerçekliği doğrulamaktadır. Bu istatistiklere göre, 2005 yılında aylık hanehalkı ferdi ücret ve maaş gelirleri asgari ücretin 2.2 katı iken bu oran 2021 yılında asgari ücretin 1.7 katına kadar gerilemiştir (DİSK-AR, 2023a, s. 35).

Son yıllarda asgari ücrete gelen zam oranlarının diğer ücret düzeylerinden daha yüksek olmasının başka bir sonucu ise asgari ücret zamlarının çalışma ilişkilerindeki ücret pazarlıklarında daha fazla dikkate alınmasıdır. Bu yüzden, Türkiye’de asgari ücret ekonomideki diğer ücretler üzerinde referans teşkil etme özelliğine de sahiptir (Akgül ve Bükey, 2020, s. 262). Bu olgunun en ileri örneği ise toplu pazarlık mekanizmasında⁴ işçi sendikalarının dahi asgari ücret zamlarını ücret politikalarının konusu hâline getirmeye başlamasıdır (Birleşik Metal-İş, 2023; TÜMTİS, 2023).

³ TÜİK’in 2024 3. çeyrek işgücü istatistiklerine göre yevmiyeli veya ücretli çalışanlar arasında kayıt dışılık oranı yüzde 13,9’dur.

⁴ Asgari ücretin genel ve ortalama ücret hâline gelmesinin ana nedenlerinden biri, Türkiye’de toplu pazarlık kurumunun zayıflığıdır. Ülkemizde sendikalaşma oranı ve toplu pazarlık kapsamı Avrupa Birliği ve OECD ülkelerine göre oldukça düşüktür. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının 2024 ocak ayı sendika üye istatistiklerine göre sendikalı işçi oranı Türkiye’de yalnızca yüzde 15,22’dir. Toplu iş sözleşmesinden

Tüm bu nedenlerden kaynaklı, günümüz Türkiye’inde asgari ücret konusu neredeyse tüm çalışanları ilgilendiren önemli bir gündem başlığıdır. Bu önemli konuya yönelik duygu ve düşünceler ise toplum içerisinde çeşitli ortamlarda dile getirilmektedir. Sosyal medyanın katılımcı ve etkileşime uygun yapısı toplumun büyük bir kesimini ilgilendiren bu tarz konularda kendisini göstermektedir. Toplumlara etkileyen bir durum olduğunda; sosyal medya araçlarında bilgiler hızlı bir şekilde yayılabilmekte, insanlar düşüncelerini bu araçlar vasıtasıyla aktarabilmekte ve bu düşünceler daha fazla birey ve toplulukla etkileşime girebilmektedir. Bu araçlarda ifade edilen, belirlenmiş asgari ücret tutarlarına yönelik duygu ve düşünceler de tepkilerin sosyal medya yoluyla daha görünür kılınmasının örneklerinden birini oluşturmaktadır.

SOSYAL MEDYA ARAÇLARINDA DUYGU VE DÜŞÜNCELERİN İFADESİ

İnsanların sosyalleşme ihtiyacı, düşüncelerini paylaşmak istemesi ve bilgilere hızlı bir şekilde ulaşabilme imkânı sosyal medya platformlarının sıkça kullanılmasını sağlamıştır. Artık insanlar sosyal medya aracılığıyla tanıdığı veya tanımadığı birçok kişinin duygu ve düşüncesine kolayca ulaşabilmekte, bu duygu ve düşüncelere yönelik tepkiler ortaya koyabilmekte, kendi istek ve ihtiyaçlarını bu kanallar aracılığıyla paylaşabilmekte ve birçok konu hakkında bilgi sahibi olabilmektedir. Birçok kurum ve kuruluş ise bu durumu kendi çıkarına dönüştürebilir. Bu nedenle, toplumsal tepkilerin sosyal medya aracılığıyla anlaşılması ve devamında bu tepkilere yönelik önlemlerin alınması oldukça önemlidir. Aynı zamanda bu önlemlerin toplumun beklentilerini karşılayıcı nitelikte olması hem topluma hem de kurum ve kuruluşlara olumlu yönde katkı sağlayabilir. Sosyal medya ortamlarında birikerek ilerleyen ve büyük sayılara ulaşan veriler doğru kullanıldığında birçok analiz ve çıkarım yapılabilir.

Sosyal medyanın etki gücü genel olarak kabul edilmiş olup; bireyler, gruplar, kurumlar, hükümetler, büyük şirketler vs. tarafından aktif olarak kullanılmaktadır (Liang ve Dai, 2013, s. 91). Ayrıca sosyal medyadan gelen bilginin artması, ortak tutumları tespit etmek için duygu analizini öne çıkartmaktadır (Soong vd., 2019, s. 272). Mikroblog sitelerinde kullanıcılar tarafından oluşturulan mesajların büyük çoğunluğu metinsel bilgiler olduğundan, kullanıcıların duygularını tespit etmek bu metinler aracılığıyla mümkündür (Liang ve Dai, 2013, s. 91). Bu metinsel bilgiler, destekleyici mesajlar olabileceği gibi olumsuz eleştiriye yönelik mesajları da barındırabilir. Bu yönüyle kurum ve kuruluşların, bu mesajlardan ve mesajların içerisindeki duygulardan doğru çıkarımlar yapabilmesi duygu analizi sayesinde olanaklıdır.

---

faýdalanan işçilerinin oranı ise sendikalı işçi oranından daha düşüktür ve yaklaşık yüzde 8 seviyesindedir. Özel sektörde ise bu oran yaklaşık yüzde 5 düzeyine kadar düşmektedir (DİSK-AR, 2023b, s. 8). Avrupa Birliği ve Norveç’te toplu pazarlık kapsamında olan çalışanların oranı ise ortalama yüzde 60’tır. OECD ülkelerindeki bu oran ise 2019 yılında yüzde 32,1’dir (Mülâyim, 2023, ss. 118-120).

Geleneksel yöntemler aracılığıyla veri toplamak ile dijital ortamlardan veri toplamak arasında büyük farklılıklar vardır. Özellikle son yıllardaki pek çok çalışmada, sosyal medya veri işleme yöntemleri öne çıkmaktadır. İnsanların sosyal medyayı kullanarak iletişim halinde kalması büyük verilerin ortaya çıkmasını sağlamıştır (Albayrak ve diğerleri, 2017, s. 1992). Verilerin elde edilebileceği sosyal medya ortamları ve bu ortamlar aracılığıyla yapılabilecek birçok araştırma bulunmaktadır. Twitter (X) gibi ortamlarda insanların paylaştığı tweetler veya bu tweetlere gelen cevaplar araştırma konusu haline getirilmekte, Facebook gibi ortamlarda ise yapılan paylaşımlar, yorumlar veya paylaşımlara gelen reaksiyonlar üzerinden araştırmalar gerçekleştirilmektedir. Youtube ve benzeri platformlarda ise videolara yapılan yorumlar veya videoların kendisi araştırma nesnesi olmaktadır. Liu'ya (2015, s.3) göre bu platformların geniş kitleler tarafından kabul edilmesi, kullanıcıların fikirlerini rahatça dile getirdiği ortamlar olması ve sınırlar ötesinde görüşlerini paylaşabilmesiyle ilgilidir.

Youtube çok farklı sayıda içeriği barındıran bir içerik platformudur. Bu platform aracılığıyla insanlar video içerikleri üretebilmekte, televizyon kanalları kendi içeriklerini Youtube kanallarına yükleyebilmekte ve aynı zamanda Youtube kullanıcıları da bu zeminlerde duygu ve düşüncelerini ifade edebilmektedir. Youtube üzerinde insanların duygu ve düşüncelerini barındıran yorumlar zaman geçtikçe büyük veri yığınlarına dönüşmeye başlamıştır. Depolanan bu veriler duygu analizi gibi sınıflandırma işlemlerinde kullanılabilir niteliktedir. Özellikle sosyal medya sahip olduğu büyük veri hacmiyle duygu analizi çalışmalarında odak noktası olmuştur (Şahinaslan ve diğerleri, 2022, ss. 222-223). Torun ve Şimşek'e göre (2023, s. 65); kullanıcılarına özgün yayın hakkı sunan Youtube, en çok etkileşime ve popüleriteye sahip olma açısından sosyal medya platformları arasında ilk sıralarda yer almaktadır. Twitter ve Youtube üzerinden elde edilen veriler sayesinde, duygu analizi yapılarak bir konunun insanlar üzerindeki etkisi rahatlıkla anlaşılabilmekte ve kişilerin düşünceleri hakkında fikirler elde edilebilmektedir.

Sosyal medya araçlarında Youtube kullanımının yaygınlığı, bu platformun haber içeriklerini barındırması ve kullanıcıların bu ortam aracılığıyla düşüncelerini dile getirebilmesi bu platformu duygu ve frekans analizinde öne çıkarmaktadır. Bu yüzden asgari ücret gibi toplumun büyük bölümünü ilgilendiren sosyal bir konuya dair tepkilerin, Youtube platformunda biriken veriler üzerinden analiz edilmesinin bilimsel literatüre katkı sağlayacağı net bir şekilde söylenebilir.

ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Toplumlar meydana gelen değişimlerde, karşılaştığı sorunlarda veya kendilerini etkileyen herhangi bir durumda tepkilerini sosyal medya üzerinden yansıtabilmektedir. Bu tepkilerin marka, kurum veya devlet

bazında doğru bir şekilde ölçümlenerek tepkilerin analiz edilmesi gelecek öngörülerin oluşturulmasında oldukça önemlidir.

Çalışma kapsamında, asgari ücret zamlarına ilişkin tepkilerin yenilikçi bir yöntem olan hesaplamalı sosyal bilimler yaklaşımıyla tespit edilmesi çalışmanın temel amacını oluşturmuştur. Bu temel amaç doğrultusunda çalışmada, veri madenciliği yöntemi uygulanmış ve ardından duygu analizi gerçekleştirilmiştir.

Toplumun geçmiş zamlara ilişkin görüşlerinin bilinmesi, gelecek zamlara dair beklentilerin tespitini ve bireylerin taleplerinin bilinmesini kolaylaştıracaktır. Toplumsal tepkilerin doğru bir şekilde ölçülerek gelecek planlamaların bu doğrultuda yapılması toplumun isteklerinin karşılanması açısından büyük bir önem arz etmektedir. Bütün bu nedenler çalışmanın önemine işaret etmektedir.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Çalışmada insanların asgari ücret zamları konusundaki YouTube haberlerine yapmış olduğu yorumlar veri madenciliği yöntemiyle analiz edilmiştir. Bu analiz kapsamında son yıllarda sosyal bilimler alanında daha sıkça rastlanan hesaplamalı sosyal bilimler yaklaşımı araştırmada tercih edilmiştir. Hesaplamalı yöntemleri sosyal bilimlerde kullanmayı savunan bu yaklaşımda temel nokta, sosyal medya ve büyük veri olgularıdır (Şallı & Kurnaz, 2013, s. 100). Bu yaklaşım aracılığıyla büyük veriler, analiz süreci sonucunda sosyal bilimler alanına entegre edilebilmektedir. Chang ve diğerlerine göre (2014, s. 71), internet geleneksel sosyal bilimler yöntemlerine yönelik veri toplama araçları sunmaktadır. Ancak bu veri toplama araçları haricinde araştırmacıların büyük miktarda verileri elde etmesine olanak veren hesaplamalı yöntemler sayesinde sosyal dünya içerisinde meydana gelen hareketlilikleri ve olayları daha derinlikli tanımlama ve anlama mümkün hâle gelmiştir. Gelişen bir alan olarak karşımıza çıkan hesaplamalı sosyal bilimler yaklaşımı, sosyal bilim teorisinin ve araştırmasının tüm alanlarındaki yeni anlayışlara katkı sağlamaktadır (Cioffi-Revilla, 2013, s. 19).

ARAŞTIRMANIN EVREN VE ÖRNEKLEMİ

Araştırma kapsamında, 2023 yılının ikinci 6 ayı ile 2024 yılının bütünü için uygulanmış ve 2025 yılı için belirlenmiş asgari ücret zamlarına ilişkin sosyal medya yorumları incelenmiştir. Bu kapsamda 2023 Haziran ve Aralık aylarında yapılan asgari ücret zamları sonrası YouTube üzerinden paylaşılan haberlere gelen yorumlar araştırmada analiz edilmiştir. Bu analizden farklı olarak 2024 Aralık'ta kararlaştırılmış 2025 yılı asgari ücretine ilişkin Youtube kanallarının içeriklerine gelen yorumlar ise ayrı bir şekilde analiz

edilmiştir. Böylece farklı asgari ücret uygulamalarına dair karşılaştırma yapılmıştır. İlk analizde; haziran ayında 11 adet haber kanalının YouTube üzerinden paylaştığı haberlere gelen 519 yorum, aralık ayında 7 haber kanalına gelen 1.070 yorum dahil edilmiştir. Haziran ayı yorumları 06.11.2023, aralık ayı yorumları ise 31.12.2023 tarihlerinde veri madenciliği yöntemiyle çekilmiştir. İkinci analizde ise 7 haber kanalına gelen 2.875 yorum inceleme konusu yapılmış ve yorumlar 28.12.2024 tarihinde aynı yöntemle çekilmiştir. Aşağıdaki tablo 1, 2 ve 3'te Youtube haber kanallarının isimleri ve bu kanalların asgari ücret zamlarına yönelik haberlerinin görüntülenme ve yorum sayıları⁵ bulunmaktadır.

Tablo 1: Değerlendirilen videolar (2023 Haziran)

Haber Kanalı	Görüntülenme Sayısı	Yorum Sayısı
Haber Global	51.000	135
ATV	32.000	66
Show Ana Haber	26.000	130
Sözcü Televizyonu	11.000	42
TGRT Haber TV	5.100	24
Fox Haber	3.800	16
İhlas Haber Ajansı	3.000	8
TV100	2.900	10
Habertürk TV	2.700	12
Gazete Duvar	2.500	8
Yeni Şafak	Ulaşılamadı	68
Toplam	140.000	519

⁵ Tablolardaki görüntülenme ve yorum sayıları bilgileri, yorumların çekildiği tarihlere aittir.

Tablo 2: Değerlendirilen videolar (2023 Aralık)

Haber Kanalı	Görüntülenme Sayısı	Yorum Sayısı
Haber Global	99.000	277
Fox Haber	67.000	108
Ortaya Karışık ⁶	44.000	236
TGRT Haber TV	25.000	178
CNN Türk	24.000	123
Sözcü Televizyonu	18.000	66
Show Ana Haber	18.000	82
Toplam	295.000	1.070

Tablo 3: Değerlendirilen videolar (2024 Aralık)

Haber Kanalı	Görüntülenme Sayısı	Yorum Sayısı
Habertürk TV	64.000	566
NTV	51.000	964
Haber Global	35.000	413
Sözcü Televizyonu	28.000	260
Halk TV	20.000	261
TGRT Haber TV	15.000	356
Cumhuriyet	3.500	79
Toplam	216.500	2.899

İlk analizde toplam 1.589 yorum, ikinci analizde toplam 2.899 yorum⁷ tek bir .CSV dosyasında⁸ birleştirilerek analizler gerçekleştirilmiştir. Asgari ücret zamlarına ilişkin YouTube yorumları çalışmanın evrenini oluşturmuştur. Bu evren içerisinde takipçisi en fazla olan ve videoları en çok görüntülenme

⁶ Sokak röportajları yapan Youtube kanalıdır.

⁷ Analiz sürecinde bazı yorumlar tek başına bir anlam ifade etmediği ya da yalnızca şekiller barındırdığı için otomatik olarak devre dışı kalmıştır. Bu nedenle ikinci analizde 2.875 yorum üzerinden değerlendirme yapılmıştır.

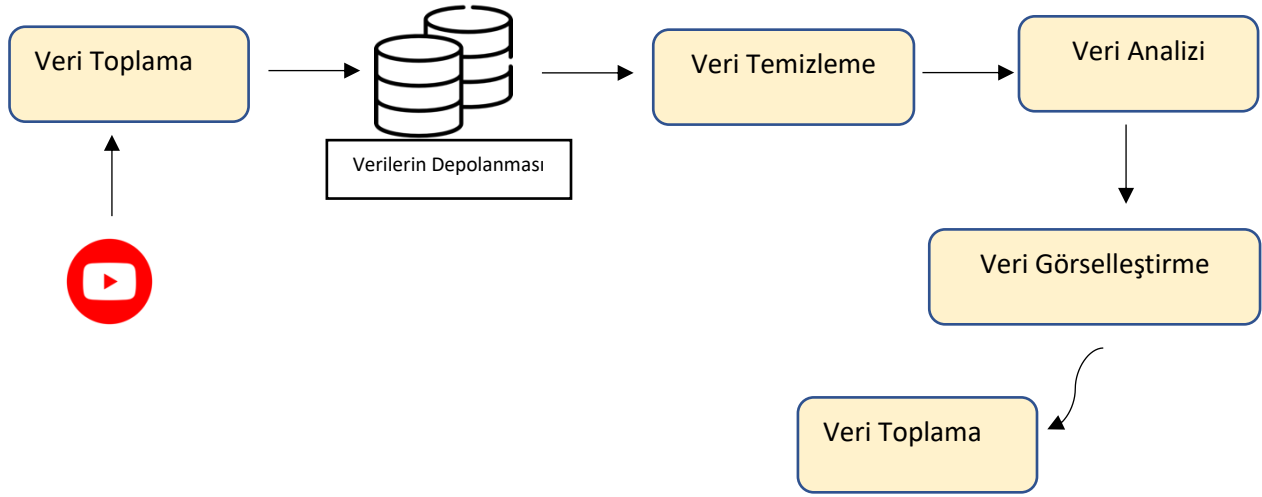
⁸ CSV (comma-separated values / virgülle ayrılmış değerler) uzantılı dosyalar; verileri tablo yapısında, özel bir biçimde kaydeden metin dosyalarıdır. Bu dosyalar, basitliği ve görünürdeki kullanım kolaylığı nedeniyle tablo verileri işlemlerinde oldukça popülerdir (van den Burg, Nazabal ve Sutton, 2019, s. 1799).

sayısına ulaşan YouTube haber kanallarının bu konuyla ilintili haberlerine yapılan yorumlarının tamamı ise çalışmanın örneklemini oluşturmuştur.

ARAŞTIRMA AŞAMALARI

Araştırma sürecinde, asgari ücret zamlarına yönelik duygu ve düşüncelerin analiz edilmesi amacıyla belirli aşamalar uygulanmıştır. Tablo 4'te bu aşamalar gösterilmiştir:

Tablo 4: Araştırma süreci

İlk aşamada, araştırma konusu ile doğru orantılı olarak takipçisi en çok olan YouTube kanalları tespit edilmiştir.

İkinci aşamada, tespit edilen kanallardaki yorumların çekilmesi amacıyla Python programlama dili dahilinde Youtube API'si⁹ kullanılmıştır. Kullanılan API aracılığıyla videoların "ID" kısımları algoritmaya dahil edilerek her kanalın yorumları ayrı birer .csv dosyası olarak depolanmıştır.

Araştırmanın üçüncü aşamasında; tüm harflerin küçük harfe dönüştürülmesi, stopwords olarak geçen kelimelerin ve duygu analizine etki etmeyecek noktalama işaretlerinin kaldırılması gibi veri temizleme süreci gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın dördüncü aşamasında ise BERT modeli¹⁰ kullanılarak Türkçe duygu analizi gerçekleştirilmiştir. BERT modelinin sunduğu makine öğrenmesi yaklaşımı sayesinde oldukça başarılı

⁹ API, web sitesi verilerini bilgisayar için kullanılabilir hale getiren araçtır. API aracılığıyla bir bilgisayar, tıpkı bir kişi gibi verileri görüntüleyebilir ve düzenleyebilir (Cooksey, 2014).

¹⁰ Google BERT modeli, cümleler ve kelimeler arasındaki bağlamsal ilişkileri yapay sinir ağları temelinde iki yönlü olarak etkin bir şekilde ortaya koyan doğal dil işleme modelidir (Sevli ve Kemaloğlu 2021, s. 31). Önceden eğitilmiş BERT modeli, soru cevaplama ve dil çıkarımı gibi çok çeşitli

sonuçlar elde edilmiştir. Özkan ve Kar’a göre (2022, ss. 508-509) 2019 yılında bir BERT güncellemesi yayınlanmıştır. Bu doğrultuda sorgu kelimelerinin ayrı ayrı işlenmesi yerine tüm cümleler incelenmeye başlanmış ve bu doğrultuda bütün kelimeler mantıksal bir biçimde değerlendirilerek en tutarlı sonuçlara ulaşılması amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında tercih edilen BERT modelinin geçerliliğine ve güvenilirliğine yönelik bazı çalışmalar bulunmaktadır. Yıldız (2023, s. 78), ortaya koyduğu araştırmasında 6 farklı araştırmacıya BERT sonuçlarını incelettirmiştir. Bu doğrultuda BERT modelinin hata payının %12.68 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu kapsamda BERT modelinin %87.32’lik bir başarı yüzdesine sahip olduğu söylenebilir. Bir başka çalışmada ise kullanılan makine öğrenmesi metotları, derin öğrenme yöntemleri ve Türkçe için ön eğitilmiş dil modelleri arasında elde edilen en büyük başarıyı (%80.1) kelime boyutunun 128k olduğu Bert modeli sağlamıştır (Sel & Hanbay, 2021, s. 675). Bu nedenle araştırmanın dördüncü aşamasında BERT modeli tercih edilmiş ve bu aşama başarılı bir şekilde tamamlanmıştır.

Araştırmanın beşinci aşamasında ise elde edilen tüm analizlerin görselleştirilmesi yapılmıştır. Bu görselleştirmeler aracılığıyla yapılan analizlerin daha anlaşılabilir olması amaçlanmıştır.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Bu başlıkta; Python programlama dili aracılığıyla elde edilen veriler incelenmiş, frekans ve duygu analizleri gerçekleştirilmiş, şekil ve görseller üzerinden bulgular ortaya koyulmuştur.

Frekans Analizi

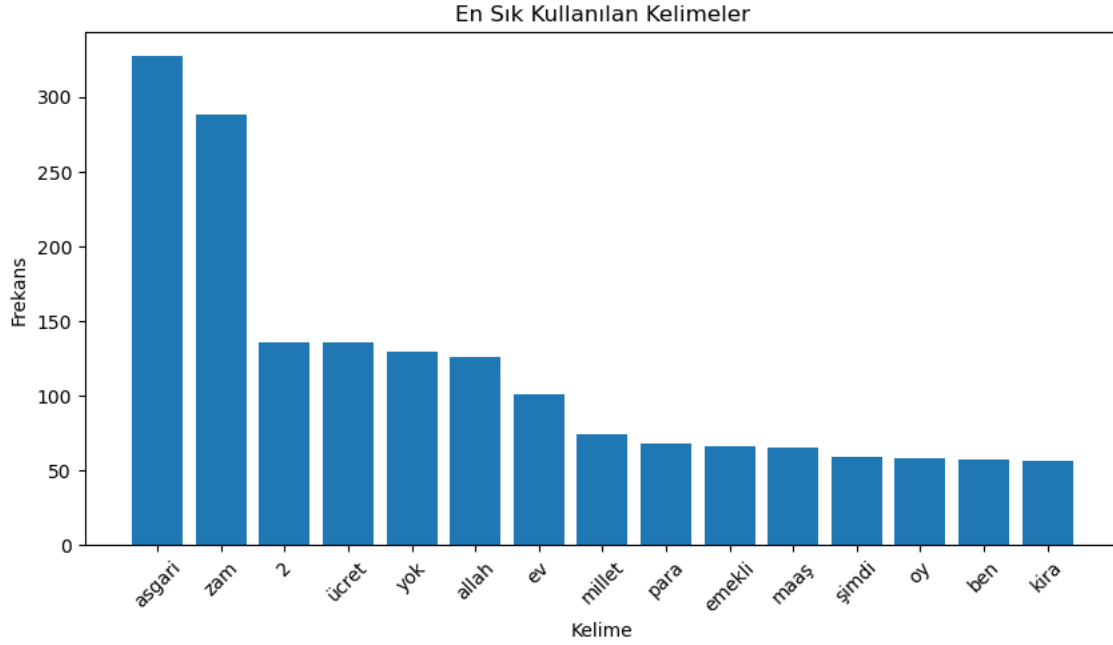
Asgari ücret zamları ile ilgili yorumlarda bulunan kişilerin en çok tekrar ettiği kelimeler incelendiğinde, asgari ücret ile ilişkili olduğu için “asgari ve zam” kelimeleri her iki şekilde de en fazla kullanılan kelimeler arasında olmuştur. Bu kelimelerden sonra, Şekil 1’te 2024 yılı asgari ücret tutarı olan net 17.002 Türk Lirasının “2” lirasına yönelik yorumlar öne çıkmıştır. Bu yorumlardan birkaçı şunlardır: *“İnsan 2 lirayı soyarken utanır bunlar çalışanla dalga geçiyor”, “Bari 17.500 olsun 2 tl ne ya”*.¹¹ Şekil 2’te belirlenen asgari ücret miktarına yönelik tepkiler “yazıklar olsun” ifadesi ile sıkça kendisini göstermiştir: *“Revize edilmesi lazım neyi hayirli olsun be ezdirdin hep bizi yazıklar olsun”, “yazıklar olsun milletin umutlarını sömüre sömüre tükettiler patron seviciler işçi emekli düşmanları”*. Ayrıca Şekil 1’de “ev” ve “kira” gibi üzerine çıkarımlar yapılabilecek sözcüklerin oldukça fazla bir şekilde tekrar ettiği

görevler ve modeller oluşturmak için yalnızca bir ek çıktı katmanıyla ince ayarlanabilir. Ayrıca Devlin, Chang, Lee ve Toutanova (2018) tarafından, “Transformatörlerden Çift Yönlü Kodlayıcı Temsilleri (Bidirectional Encoder Representations from Transformers)” anlamına gelen BERT adlı yeni bir dil temsili sunulmuştur. Devlin vd. (2018)’ye göre BERT modeli kavramsal olarak basit ve deneysel olarak güçlüdür.

¹¹ Yorumlardaki kelime hataları düzeltilmemiştir.

görülmüştür. Bu kelimelerin geçtiği yorumlardan bazıları şu şekildedir: “Allah için bi ev kirası 10 bin tl geriye 7 bin tl yi borçmu ödüyecek 1 ay nasıl geçinecek bu millet”, “15bin bekliyorduk askeri ücreti kiralar 8.9bin nasıl gecinicek bu insanlar”¹², “Yarın sabah açıklarlar herşeye zam geldi diye askeri ücret artsa ne olur kiralar uçmuş vatandaş ne yapacak şaşırılmış”.

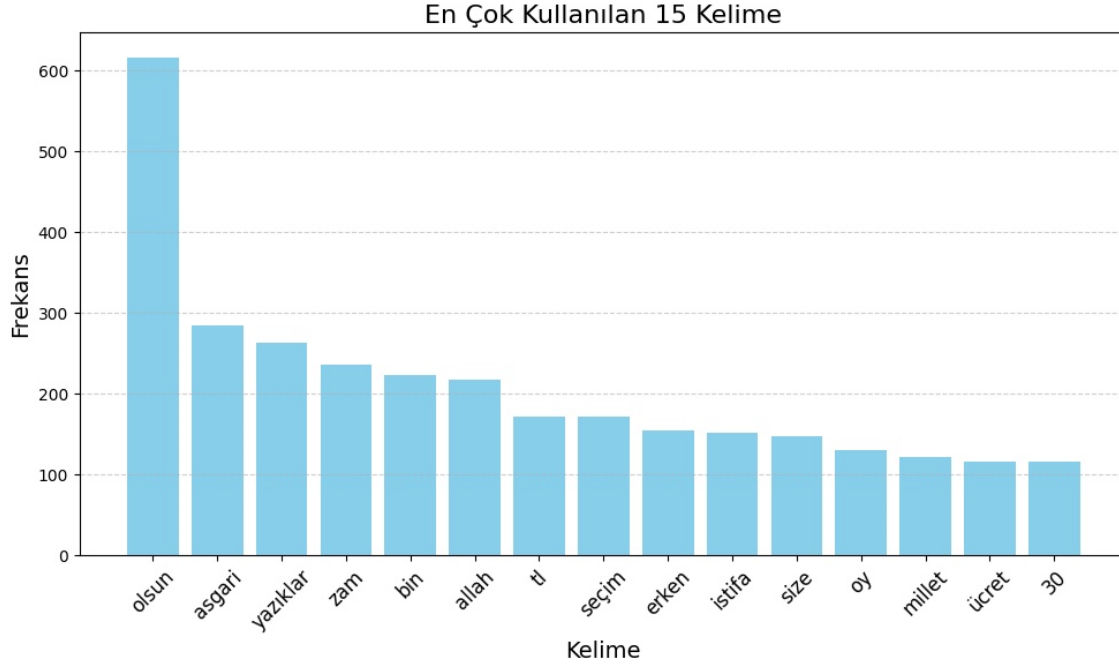
Şekil 1: En sık kullanılan kelimeler (1. analiz)

Şekil 2’de, Şekil 1’de var olan ortak kelimeler dışında “istifa”, “seçim”, “erken” sözcüklerinin sıklıkla kullanıldığı ve grafik 1’teki gibi “oy” kelimesinin Youtube kullanıcıları tarafından fazlasıyla tercih edildiği görülmüştür. Bu yorumlardan bazıları şu şekildedir: “erken secim tek yol”, “acil erken seçim yönetim istifa”, “işverenlere hayırlı olsun sevgili oyverenler”, “siz emekliye işçiye zam vermeyeceksin sandıkta da oy alırsın bay bay bay bay”. Bu yorumlardan kullanıcıların tepkilerini seçimlerle özdeşleştirdiği anlaşılmıştır.

¹² Bu yorum, 2023 temmuz ayından sonra uygulanan asgari ücret (net 11.402 TL) için yapılmıştır.

Şekil 2: En sık kullanılan kelimeler (2. analiz)

Kira sorunu Youtube yorumlarında ifade edildiği gibi önemli bir sosyal problemdir. TÜİK'in Aralık 2024 tarihli Tüketici Fiyat Endeksine göre 2024'te konutla ilgili harcamalarda fiyat artış oranı TÜFE oranından yüzde 24,71 fazladır ve toplam yüzde 69,03'tür. Özellikle büyükşehirlerde ikamet eden bireylerin kira sorunu gittikçe büyümektedir. Örneğin; İstanbul Planlama Ajansının (İPA) 2023 Kasım ayı hesaplamalarına göre, 2023 Kasım ayında kira fiyatları bir önceki seneye göre yüzde 75,7 artmıştır.¹³ 2019 yılının aynı ayıyla karşılaştırıldığında ise artış oranı devasa boyuta sığrarak yüzde 732,1'e ulaşmıştır. İPA'nın verilerine göre İstanbul'da ortalama kira ücreti asgari ücretin 1.5 katı düzeyindedir.

Şekil 1'de öne çıkan kelimelerden bir diğeri “emekli” sözcüğüdür. “Asgari ücret ve emekli maaş makası giderilmesini emekli maaşların asgari ücret seviyesine getirilmesini istiyor emekliler.ev kiralari ortalama 15000tl”, “7500 olan emekli maaşı ne olacak bakalım bu enflasyonda yılbaşından sonra her şeye nasıl zam gelecek önemli olan alım gücü”, “İnşallah ve Umarım Memur ve Emeklilerin Maaşlarına da Yüzde 60 Zam Yaparlar”, “Çok güzel rakam verilmiş hayırlı olsun darısı Endüşük emeklilerin başına”, “Emekli maaşı ne kadar olacak” cümleleri emekli kelimesinin geçtiği yorumlara örnektir.

¹³ 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na eklenen geçici 1. maddede, 08.06.2022 ile 01.07.2023 tarihleri arasında konut kiralarna gelecek zam oranının yüzde 25'i aşamayacağı düzenlenmiştir. Aynı kanuna eklenen geçici 2. madde ile bu sınırlama 01.07.2024 tarihine kadar uzatılmıştır. Ancak, İPA'nın verisinden anlaşılacağı gibi bu sınırlamanın fiilen hayatta karşılık bulmadığını söylemek yanlış olmayacaktır.

Şekil 1: En çok tekrar eden kelimeleri gösteren kelime bulutu tablosu (1. analiz)

Asgari ücret artışlarının doğrudan emeklilerin aylıkları ile ilgisi olmamasına rağmen asgari ücret zamlarına gelen yorumlarda emeklilerin zam taleplerinin öne çıkması dikkate değer bir olgudur. Asgari ücret haberlerine yapılan yorumlarda emekli aylıkları ile ilgili taleplerin yazılma nedenlerinden biri, emekli aylıklarının asgari ücretle karşılaştırılmasıdır. 2025 yılında en düşük emekli aylığı, asgari ücretin üçte ikisinden daha az seviyedir.¹⁴ Bu oran yıllar içerisinde azalmıştır. Örneğin, 2001 yılında en düşük emekli aylığı asgari ücretin 1.43 katı düzeyindeydi. 2015 yılına kadar en düşük emekli aylıkları asgari ücretin üzerinde olmuştur. 2016 yılından itibaren ise en düşük emekli aylıkları asgari ücretin altına düşmüştür (Euronews, 2024).

¹⁴ 2024 Temmuz-Aralık ayları arasında en düşük emekli aylığı Hazine desteğiyle birlikte 12.500 TL olarak belirlenmiştir. 2025 Ocak-Haziran ayları arasında SGK ve Bağ-Kur emeklilerine yüzde 15,75 zam uygulanmıştır. 2024'ün ikinci yarısında uygulanan en düşük emekli aylığına bu zam oranı yansıtıldığında 2025 yılının ilk yarısı için en düşük emekli aylığı 14.468 TL olmaktadır. Ancak bu hesaba dikkate alınması gereken nokta en düşük emekli aylığının aslında 12.500 liradan daha düşük olması ve aradaki farkın Hazine tarafından kapatılmasıdır. Dolayısıyla emekli aylıklarına gelen zam, kök ücretlere geldiğinden en düşük emekli aylığı 14.468 TL'den daha az olmaktadır. 2025 yılında en düşük emekli aylığını belirlemek için yasa değişikliğine ihtiyaç bulunmaktadır. Bu nedenlerden kaynaklı bu çalışmada, 2025 yılındaki en düşük emekli aylığının asgari ücrete oranı yaklaşık olarak tahmini verilmiştir.

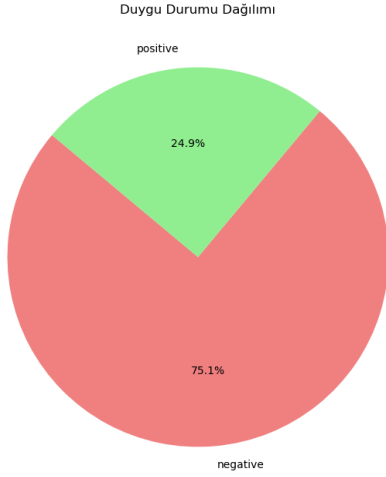
[illegible]

Yorumlarda şikâyet konularından biri olan Türkiye’deki enflasyon sorununun önemi, emsal ülkelerle karşılaştırıldığında daha net bir şekilde ortaya çıkmaktadır. OECD tüketici fiyat endeksi istatistiklerine göre 2022 yılında yiyecek ve alkolsüz içecek fiyatları Türkiye’de yüzde 85,6 artmıştır. Bu oran OECD ülkelerinde yüzde 13,2, Avrupa Birliği ülkelerinde ise yüzde 11,9’dur. Yine bu istatistiklere göre 2023 yılında Türkiye’deki enflasyon oranı OECD ülkelerindeki oranın yaklaşık 8 katıdır. IMF’nin verilerine göre ise Türkiye’nin de içerisinde bulunduğu gelişmekte olan ülkelerde ortalama tüketici fiyatları 2024 yılında yüzde 7,9 artmışken, Türkiye’de bu fiyatlar yüzde 60,9 büyümüştür. Bu istatistiklerdeki aradaki farkın büyüklüğü, Türkiye’deki enflasyon probleminin toplum üzerindeki etkisini açık biçimde göstermektedir.

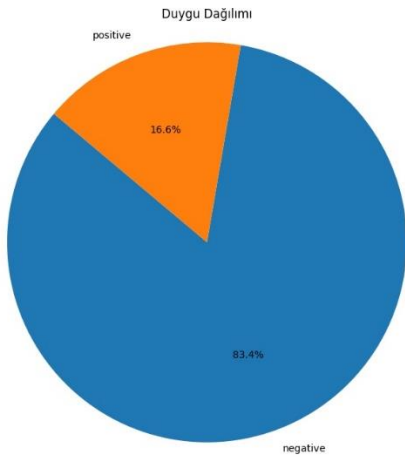
Duygu Analizi

Şekil 3: Oransal duygu dağılımı (1. analiz)

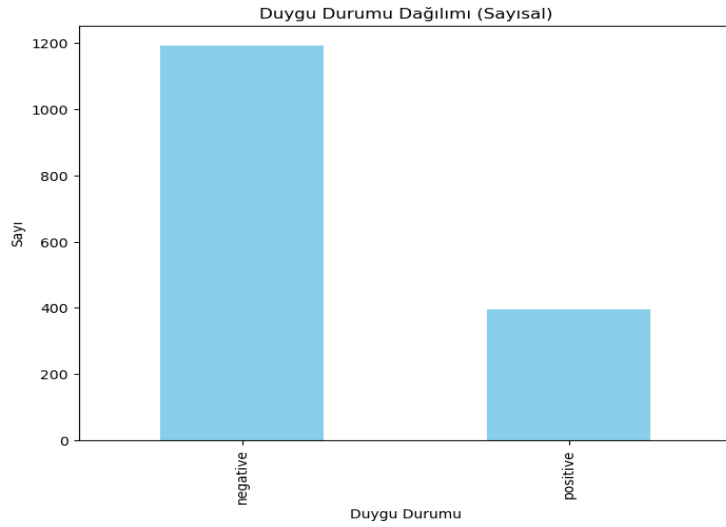

Asgari ücret zamlarına yönelik yapılan yorumlar analiz edildiğinde Şekil 3’te, yüzde 75.9’luk bir oranla negatif düşünceler yorumlara hakimdir. Pozitif yorumlar ise yüzde 24.9’luk bir orana sahiptir. Şekil 4’te ise negatif yorumlar oransal olarak daha fazladır. Bu grafiğe göre negatif yorumlar, pozitif yorumların 5 katından fazladır.

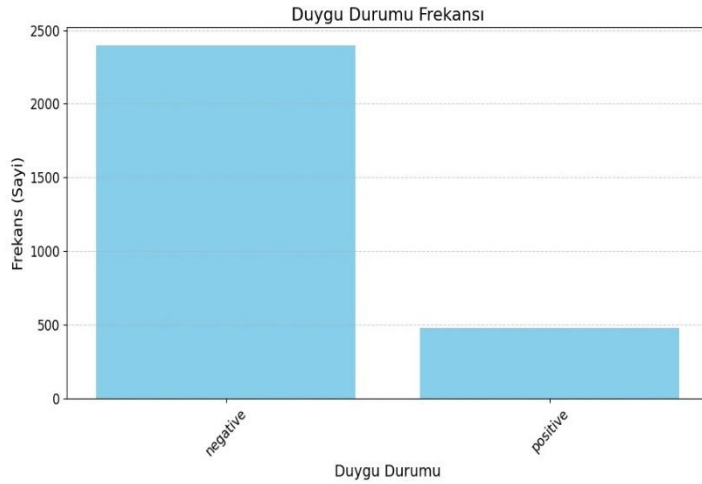
Şekil 4: Oransal duygu dağılımı (2. analiz)

Şekil 5: Sayısal duygu durumu (1. analiz)

Şekil 6: Sayısal duygu durumu (2. analiz)

Gerçekleştirilen duygu analizi sonucunda elde edilen verilerde olumsuz yorumların fazlalığı göze çarpmıştır. Sayısal anlamda yorumlar değerlendirildiğinde, birinci analizde; 1.193 adet negatif yorum ve 396 adet pozitif yorum bulunmaktadır. İkinci analizde ise 2.398 negatif yorum ve 477 pozitif yorum bulunmaktadır. Pozitif yorumlara örnek olarak; “Size 50 binda verse memnun olmazsınız”, “Ya insanlara yaranmak nekadardır zor birşeydende memnun olun bee. Tesekkür ederim.DEVLETİMİZ VAROLSUN”, “Asgari ücret 17 Bin 2 lira bunada şükür”, “...22 k gayet iyienflasyon durur bu sayede...” cümleleri verilebilir. “Zamlar gelmese.idare eder” benzeri yorumlar ise nötr özellikler taşımaktadır. “Modern köleliğe devam”, “Sadece iş verenin yanındasınız”, “Alın kendiniz harcayın bir ay”, “Rezillik bu”, “enflasyonun maliyetini her zaman emekçi öder”, “şu işe bir bak ya iki asgari ücret tutarı bir memur maaşı

etmiyor”, “patronların dediği gibi oldu evet şaşırdık mı tabiki hayır” yorumları ise negatif yorumlardan bazılarıdır.

Duygu dağılımını gösteren grafiklerden yola çıkarak, toplumda asgari ücret zamlarına ilişkin hoşnutsuzluğun daha fazla var olduğunu söylemek mümkündür. Özellikle 2025 yılı için belirlenmiş asgari ücret miktarına yönelik memnuniyetsizliğin daha fazla olduğu bulgulardan net bir şekilde anlaşılmıştır. Bu durum, asgari ücret politikalarında uygulanan değişikliğin toplum tarafından daha olumsuz algılandığını göstermiştir.

Memnuniyet durumunu gösteren verilerle kelime bulutu tabloları ve en sık kullanılan kelimeleri gösteren grafikler birlikte değerlendirildiğinde, toplumun memnuniyetsizliğinin ve asgari ücrete gelen zamlara yönelik eleştirilerinin kira artışları ve enflasyon gibi sosyal sorunlar üzerinde yoğunlaştığı belirgin biçimde gözlemlenmiştir.

SONUÇ

Çalışanların insan onuruna yaraşır yaşam koşullarına erişmesinin yolu adil bir ücret elde etmesinden geçer. Sosyal politika önlemi olan asgari ücret uygulaması ise çalışanların gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım ve kültür gibi zorunlu ihtiyaçlarını karşılamasına yetecek ücreti ifade eder. Temel bir insan hakkı olarak vazgeçilmez niteliği olan asgari ücret mekanizması, bir ülkede çalışılabilecek en düşük tutardaki ücreti temsil eder. Bu nedenle, asgari ücret uygulaması çoğu ülkede yalnızca çalışanların küçük bir kısmını ilgilendirir. Fakat Türkiye’de asgari ücret emsal ülkelerin aksine yaygın ücret hâline gelmiştir. Asgari ücret tuzağı diye tanımlanan süreç ile ücretler asgari ücrete doğru baskılanmakta ve ücret düzeyleri “dipte eşitlenmektedir”. Ayrıca asgari ücrete gelen zam oranları asgari ücret dışındaki diğer ücretleri de etkilemekte ve işçi sendikaları bile toplu pazarlık süreçlerinde asgari ücret zamlarını referans almaktadır. Bu yönüyle asgari ücrete gelen zam oranları sadece asgari ücretle çalışanları ilgilendirmemekte ve asgari ücretten fazla ücret kazanan işçileri de doğrudan etkilemektedir.

Günümüzde sosyal medya araçları toplumsal tepkilerin ortaya koyulduğu platformlar hâline gelmiştir. Bu platformların duygu ve düşüncelerin aktarıldığı zeminler olması, toplumdaki tepkilerin bu zeminler aracılığıyla anlaşılmasına da yol açmaktadır. Toplumsal olayları kavramayı, sosyal medya araçlarında birikerek ilerleyen ve büyük sayılara ulaşan verilerin doğru analizi kolaylaştırmaktadır. En çok etkileşime ve popüleriteye sahip olma açısından sosyal medya platformları arasında ilk sıralarda yer alan Youtube’da kanalların video içeriklerine gelen yorumlar önemli sayıda veri sunmaktadır.

Bu çalışmada, genel ücret niteliği kazanan ve bu nedenle daha fazla sosyal anlam kazanan asgari ücret zamlarına yönelik Youtube haberlerine gelen yorumlar veri madenciliği yöntemiyle analiz edilmiştir. Asgari ücret zamlarıyla alakalı farklı kanalların video içeriklerine gelen toplam 4.464 yorum araştırma için 5 ayrı süreçten geçirilmiş ve bu yorumlarla iki farklı analiz yapılmıştır. Veri toplama, verilerin depolanması, verilerin temizlenmesi, veri analizi ve veri görselleştirme araştırma sürecinin farklı aşamaları olmuştur.

Araştırma sonucunda, asgari ücret zamları ile ilgili yorumlarda bulunan kişilerin asgari ücretin yetersizliğini kira ve enflasyon gibi toplumsal sorunlarla ilişkilendirdiği ve memnuniyetsizliklerini “sandıkla” ilgili kavramlar üzerinden dile getirdiği açığa çıkartılmıştır. Öte yandan, doğrudan emeklilerin aylıkları ile asgari ücret artışlarının bağlantısı olmamasına rağmen yorumlarda fazla sayıda emeklilerin talepleri yer almıştır. Yorumlarda asgari ücret zamlarına yönelik memnuniyet düzeyi incelendiğinde ise yorumların büyük çoğunluğu olumsuz niteliktedir. Bilhassa 2025 yılı için belirlenmiş asgari ücrete yönelik olumsuz tepkiler önceki iki zam döneminden çok daha fazladır. Bu veriler ışığında toplumda asgari ücret artışlarına ilişkin hoşnutsuzluğun daha fazla var olduğunu söylemek olanaklıdır. Çalışanların en temel insani ihtiyaçlarını karşılamaya yetmesi gereken asgari ücret tutarının, bu işlevini yerine getirmede yeterli olmadığını; incelenen tepkilerin içeriğinden ve negatif yorumların fazlalığından doğru söylemek mümkündür.

Bu çalışmada, çalışma ekonomisi ve iletişim alanları bir araya getirilerek toplum için önem arz eden sosyal bir konu mercek altına alınmıştır. Gelecek araştırmalarda, bu iki farklı disiplini yan yana getiren çalışmaların sayısının artması bilimsel literatüre önemli katkılar verecektir. Özellikle daha önce uygulanmış veya gelecekte belirlenecek olan asgari ücret tutarlarına yönelik kamuoyu tepkileri, başta hesaplamalı sosyal bilimler yaklaşımı olmak üzere farklı yöntemlerle analiz edilebilir. Ayrıca bu analizlerde, bu çalışmada tercih edilen Youtube platformuna ek olarak diğer sosyal medya platformları da veri kaynağı olarak kullanılabilir. Bu araştırma gelecekteki bu tür çalışmaların yapılmasına destek sağlayacaktır.

YAZAR BEYANI / AUTHOR STATEMENT

Araştırmacı makaledeki tüm katkının kendine ait olduğunu bildirmiştir. Araştırmacı herhangi bir çıkar çatışması bildirmemiştir.

Researcher declared that all contributions to the article were his own. Researcher have not declared any conflict of interest.

KAYNAKÇA

- Akçay, Ü. (2024). 2025'e girerken emeğin durumu. <https://www.gazeteduvar.com.tr/2025e-girerken-emegin-durumu-makale-1744897> adresinden erişildi.
- Akgül, O. & Bükey, A. M. (2020). Türkiye'de enflasyon ile asgari ücretler arasındaki ilişki ve ücret-fiyat sarmalı. *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*. 78, 257-282. <https://doi.org/10.26650/jspc.2020.78.0026>
- Albayrak, M., Topal, K. & Altıntaş, V. (2017). Sosyal medya üzerinde veri analizi: Twitter. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 22(Kayfor 15 Özel Sayısı), 1991-1998.
- Balcı, H. & Sapanca, F. (2024). Avrupa Birliği'nde "yeterli asgari tartışmaları" ve 2022/2041 sayılı yönergenin incelenmesi. *Çalışma ve Toplum Dergisi*. 3(82), 1023-1070.
- Birleşik Metal-İş (2023). MESS grup toplu sözleşmesi 2023-2025 dönemi teklifimizi açıkladık. <https://www.birlesikmetal.org/index.php/tr/guncel/toplu-sozlesme/2043-mess-grup-toplu-sozlesmesi-2023-2025-donemi-teklifimiziacikladik> adresinden erişildi.
- Birleşmiş Milletler (1948). İnsan hakları evrensel beyannamesi. <https://www.hsk.gov.tr/Eklentiler/Dosyalar/9a3bfe74-cdc4-4ae4-b876-8cb1d7eeae05.pdf> adresinden erişildi.
- Chang, R. M., Kauffman, R. J., & Kwon, Y. (2014). Understanding the paradigm shift to computational social science in the presence of big data. *Decision Support Systems*. 63, 67-80.
- Cooksey, B. (2014). An introduction to APIs. <https://zapier.com/learn/apis/> adresinden erişildi.
- Çelik, A. (2022). Asgari ücret tuzağı. *Mülkiye Dergisi*. 46(1), 297-304.
- Cioffi-Revilla, C. (2013) *Introduction to computational social science principles and applications*. Springer.
- DİSK-AR (2023a). *Asgari ücret araştırması 2024*. DİSK Yayınları.
- DİSK-AR (2023b). *AKP döneminde ve başkanlık rejiminde işçiler neler kaybetti? (2002-2023)*. DİSK Yayınları.
- DİSK-AR (2024). *Asgari ücret araştırması 2025*. DİSK Yayınları.
- Devlin, J., Chang, M.W., Lee, K., & Toutanova, K. (2018). Bert: pre-training of deep bidirectional transformers for language understanding. *arXiv*. doi: 10.48550/arXiv.1810.04805.
- Euronews (2024). Emekli maaşı-asgari ücret karşılaştırması: en düşük emekli maaşının asgari ücrete oranı ne kadar?. <https://tr.euronews.com/2024/01/19/en-dusuk-emekli-maasinin-asgari-ucrete-orani-isci-ve-memur-emeklileri-icin-en-kotu-yil-202> adresinden erişildi.
- Eurofound (2022). *Industrial relations and social dialogue minimum wages in 2022: Annual review*. Minimum Wages in the EU Series. Publications Office of the European Union.

European Union (2022). Directive (EU) 2022/2401 of the European Parliament and of the Council of 19 October 2022 on adequate minimum wages in the European Union. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32022L2401> adresinden erişildi.

Göktaş, N. (2023). Türkiye İstatistik Kurumunun Türkiye’de ücret politikalarına etkisi ve toplu iş sözleşmesi örnekleri üzerinden işçi sendikalarına yönelik bir değerlendirme. *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*. 85, 215-227.

Güler, M. A. (2023). Türkiye’de asgari ücretin araçsallaştırılması: 2002-2022 dönemi üzerine bir inceleme. *Politik Ekonomik Kuram*. 7 (2), 155-171.

ILO. ILO Constitution. https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:62:0::NO:62:P62_LIST_ENTRIE_ID:2453907:NO adresinden erişildi.

IMF. Inflation rate, average consumer prices. <https://www.imf.org/external/datamapper/PCPIPCH@WEO/OEMDC> adresinden erişildi.

İstanbul Planlama Ajansı (2023). İstanbul’da asgari ücretli olmak yaşam maliyeti temelli bir asgari ücret politikası. <https://ipa.istanbul/wp-content/uploads/2023/12/KENT-GUNDEMI-ASGARI-UCRET-ARALIK.pdf> adresinden erişildi.

Kahveci, M. & Pelek, S. (2021). Asgari ücret ve politika: Asgari ücreti seçimler mi belirliyor?. *Amme İdaresi Dergisi*. 54(1), 99-131.

Kibritçioğlu, A. (2024). Türkiye’de maaş ve ücretlerin asgari ücrete yakınsaması ve ilgili gelir dağılımı sorunları. *TEPAV Tartışma Tebliği Serisi*, No. WP202402. https://tepav.s3.eu-west-1.amazonaws.com/upload/mce/2024/turkiyede_maas_ve_ucretlerin_asgari_ucrete_yakinsamasi.pdf adresinden erişildi.

Mülayim, B. O. (2023). Avrupa ve ülkemizde toplu iş sözleşmesi kapsama oranı ve bu oranı etkileyen Faktörler. *ASBÜ Hukuk Fakültesi Dergisi*. 2023/1, 110-153.

Liang, P.W. & Dai, B.R. (2013). Opinion mining on social media data. *2013 IEEE 14th International Conference on Mobile Data Management* (s. 91-96). Milan, Italy. Doi: 10.1109/MDM.2013.73

Liu, B. (2015). *Sentiment analysis: mining opinions, sentiments, and emotions*. The Cambridge University Press.

OECD. Consumer prices indices (CPIs, HICPs), COICOP 1999. [https://data-explorer.oecd.org/vis?df\[ds\]=DisseminateFinalDMZ&df\[id\]=DSD_PRICES%40DF_PRICES_ALL&df\[ag\]=OECD.SDD.TPS&df\[vs\]=1.0](https://data-explorer.oecd.org/vis?df[ds]=DisseminateFinalDMZ&df[id]=DSD_PRICES%40DF_PRICES_ALL&df[ag]=OECD.SDD.TPS&df[vs]=1.0) adresinden erişildi.

Özkan, M., & Kar, G. (2022). Türkçe dilinde yazılan bilimsel metinlerin derin öğrenme tekniği uygulanarak çoklu sınıflandırılması. *Mühendislik Bilimleri ve Tasarım Dergisi*. 10(2), 504-519.

Resmi Gazete (1982, 9 Kasım). Türkiye Cumhuriyeti Anayasası. Sayı 17863.

Resmi Gazete (2004, 01 Ağustos). Asgari Ücret Yönetmeliği. Sayı 25540.

- Resmi Gazete (2011, 4 Şubat). Türk Borçlar Kanunu. Sayı 27836.
- Resmi Gazete (2024, 31 Ocak). Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'ndan: 6356 Sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu Gereğince; İşkollarındaki İşçi Sayıları ve Sendikaların Üye Sayılarına İlişkin 2024 Ocak Ayı İstatistikleri Hakkında Tebliğ. Sayı 32446.
- Sefil-Tansever, S. & Yılmaz, E. (2024). Minimum wage and spillover effects in a minimum wage society. *Labour*. 38, 150-176.
- Sel, İ. & Hanbay, D. (2021). Ön eğitilmiş dil modelleri kullanarak Türkçe tweetlerden cinsiyet tespiti. *Fırat Üniversitesi Mühendislik Bilimleri Dergisi*. 33(2), 675-684.
- Sevli, O. & Kemaloğlu, N. (2021). Olağandışı olaylar hakkındaki tweet'lerin gerçek ve gerçek dışı olarak Google BERT modeli ile sınıflandırılması. *Veri Bilimi*. 4(1), 31-37.
- Soong, H.C, Jalil, N. B. A., Ayyasamy, R.K. & Akbar, R. (2019). The essential of sentiment analysis and opinion mining in social media: Introduction and survey of the recent approaches and techniques. *2019 IEEE 9th Symposium on Computer Applications & Industrial Electronics (ISCAIE)* (s. 272-277). Malaysia.
- Şahinaslan, Ö., Dalyan, H. & Şahinaslan, E. (2022). Naive Bayes sınıflandırıcısı kullanılarak YouTube verileri üzerinden çok dilli duygu analizi. *Bilişim Teknolojileri Dergisi*. 15(2), 221-229.
- Şallı, Ş. & Kurnaz, Z. (2023). Sosyal bilimlerde paradigma değişimleri ve bilişimsel/hesaplamalı sosyal bilimler yöntemleri. *Journal of Business and Communication Studies*. 2(1), 97-125.
- Talas, C. (1983). *Sosyal ekonomi* (6. Baskı). S Yayınları.
- Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası (2023). *Enflasyon raporu 2023-III*. Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası.
- Torun, N. K. & Şimşek, N. (2023). Sosyal medya yasasına yönelik kullanıcı tepkilerinin ölçülmesi: Youtube ve Twitter örneği. *Scientific Journal of Innovation and Social Sciences Research*. 3(2), 63-80.
- TÜMTİS (2023). Aras Kargo'da toplu sözleşme süreci başarıyla sonuçlandı. <https://tumtis.org/v2/2023/0209/aras-kargoda-topluszozlesme-sureci-basariyla-sonuclandi/> adresinden erişildi.
- TÜİK (2024). İşgücü istatistikleri, III. çeyrek: temmuz-eylül, 2024. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-III.-Ceyrek:-Temmuz-Eylul,-2024-53519> adresinden erişildi.
- TÜİK (2025). Tüketici fiyat endeksi, Aralık 2024. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Tuketici-Fiyat-Endeksi-Aralik-2024-53621&dil=1> adresinden erişildi.
- van den Burg, G.J.J., Nazábal, A. & Sutton, C. (2019). Wrangling messy CSV files by detecting row and type patterns. *Data Mining and Knowledge Discovery*. 33, 1799-1820. <https://doi.org/10.1007/s10618-019-00646-y>

Yıldız, E. (2023). *Sosyal medyada kriz yönetimine yönelik bir erken uyarı ve müdahale sistemi modeli* (Doktora tezi). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Youtube Kanalları Haber Linkleri-2023 Haziran

ATV, <https://www.youtube.com/watch?v=M48fJPSWExA>
Fox Haber, <https://www.youtube.com/watch?v=nEKd5anYhms>
Gazete Duvar, <https://www.youtube.com/watch?v=iyzTN-H-GMg>
Haber Global, <https://www.youtube.com/watch?v=fbQmLGZFdi4>
Habertürk TV, https://www.youtube.com/watch?v=XY_GTffsNT0
İhlas Haber Ajansı, <https://www.youtube.com/watch?v=4O5v4qFORvc>
Show Ana Haber, https://www.youtube.com/watch?v=bO56kAY_PcM
Sözcü Televizyonu, <https://www.youtube.com/watch?v=HGCKu9H00II>
TGRT Haber TV, <https://www.youtube.com/watch?v=0uAU4b7G9fY>
TV100, <https://www.youtube.com/watch?v=wjVBXXWq92M>
Yeni Şafak, <https://www.youtube.com/shorts/YWhgAFdPdi0>

Youtube Kanalları Haber Linkleri-2023 Aralık

CNN Türk, https://www.youtube.com/watch?v=LTCeN87_l_M
Fox Haber, <https://www.youtube.com/watch?v=IFOCIIwdhec>
Haber Global, <https://www.youtube.com/watch?v=bsT0YRaYo1Y>
Ortaya Karışık, <https://www.youtube.com/watch?v=IFOCIIwdhec>
Show Ana Haber, <https://www.youtube.com/watch?v=YaSrxI9eGH8>
Sözcü Televizyonu, <https://www.youtube.com/watch?v=GdhiM9z7GYs>
TGRT Haber TV, <https://www.youtube.com/watch?v=cvoZsbEgLxo>

Youtube Kanalları Haber Linkleri-2024 Aralık

Cumhuriyet, https://www.youtube.com/watch?v=oxPn_vj2QUc
Haber Global, <https://www.youtube.com/watch?v=gWUsTZaT2us>
Habertürk TV, <https://www.youtube.com/watch?v=EMJ1nqR6blk>

Halk TV, <https://www.youtube.com/watch?v=yjV6WX2FGLo&t=2s>

NTV, <https://www.youtube.com/watch?v=Ocr tj 1okNyk>

Sözcü Televizyonu, <https://www.youtube.com/watch?v=0PUKfx1U4TA>

TGRT Haber TV, <https://www.youtube.com/watch?v=t-IjrsGyaa4>